

Komán János

Kirándulás a Kanári-szigetekre

Egy marosvásárhelyi vállalat arról értesítette az érintetteket, hogy fölvásárolja a részvényeiket. Balázs hallgatag kedve, a levél elolvasása után, beszédes lett, és még mosolyféle is került annak a szomorkás kedélynek az arcára. A mobiltelefonja nyomban kiszámolta, hogy a család három részvénytulajdonosa annyi ér, amennyivel a nyári gyógyfürdői költségeket nagyrészt fedezni lehetne. A nővére, aki nyugdíjas férjével Párizsban él, megígérte, hogy az idén velük együtt szeretne menni a Kanári-szigetekre, de csak egy olcsóbb időszakban, november végén vagy december első felében, és ha előteremtették az utazási költséget, az ottani kiadásokat, a szállást, az étkezést az ő pénztárcája fogja rendezni. Balázs elég könnyen megegyezett a felségével. Lemondtak a nyári gyógyfürdőről, mert nem engedheti meg a pénztárcájuk, hogy egy félév leforgása alatt kétszer is kiruccanjának. Az örömmel harangzúgása volt, azaz elharangozták mindenkinek, útonútfélen eldicsekedtek, hogy a nővére meghívására együtt fognak menni a Kanári-szigetekre. Ez aztán a jó testvér — mondták — talán irigykedve — a szomszédok. Még a külföldön élő ismerősök, barátok, rokonok is meghallották ennek az örömmel a hangját. Az ígéret május második felében érkezett.

Június első napján Balázs bement a városba. Nem kellett sokat keresgélnie, hamar megtalálta azt az épületet, ahol a részvénytulajdonosok fölvásárlását intézték. A harmadik emeleti irodában nem voltak sokan, de az ügyintézés hosszadalmas volt, egyes eladókkal tíz-tizenöt percet is eltöltött a részvényvásárlással megbízott hivatalnok. Közel két órát kellett várnia, amíg reá került a sor. A hivatali közvetítő elmondta, hogy ötszázaléknyi bizományi díjat és tizenhat százaléknyi adót fognak levonni az eladott részvények árából. A kitöltött űrlapok aláírása után közölte, hogy két hét múlva Balázs jöjjön vissza, mert addig a központtal kell ellenőriztetnie a részvényeket. Este lett, mire Balázs hazaérkezett. A felesége, miután kikérdezte, felelősségre vonta.

— Mindenkinek kétszer kell mennie? Miért nem kérdezted meg?

— Igazad van, neked kellett volna elmenned, mert jobban vág az eszed. Amint kiléptem a hivatal ajtaján, valami gyanakvásféle jelentkezett, hiszen az előttem kérelmező részvénytulajdonosnak pecsétes papírral igazolta az adás-vevés megkötését. Vajon, miféle huncutság készülődik megint ellenünk? — gyanakodott — szinte a feleségével egyszerre — a sokszor megismételt kérdés.

Balázs a peches emberek közé tartozott. Talán azért, mert igazságszerető, becsületes ember volt, és ez a világ félrelökődös az ilyen, alamuszinak is csúfolt személyeket. Még a hallgatása is szerény volt. Zárkózottsága megnyugtatóan védekezett a rossz szájak ellen. Azt híresztelték róla, hogy emberkerülő, alig beszél a

szomszédokkal, ami igaz is, de sokan nem tudták azt, hogy miféle pletyka, irigy emberek laknak a portája közelében. És ezek a fecsegések a Balázs fülét is fölke-resték. Sokan szerették volna látni a polgármesteri székben, mások meg azt hí-resztelték, elsőként a szomszédok, hogy nem neki való a polgármesteri cím, de azt is hangoztatták, hogy az ő pásztori hozzáértése tudná összefogni a széthúzó, elbolondított nyáját. A község magyarságának egy része, az RMDSZ tagsága a szélsőséges Becali pártjával, az Erdélyi Magyar Párt helyi képviselői a helyi Ro-mán Liberális Párttal, a Polgári Párt emberei a román szociáldemokratákkal pró-bálkozott közelebb jutni a húsos fazékhoz. A református pap is azt hajtogatta a híveknek, hogy nincs Balázsnál alkalmasabb ember a község élére, ám ő sem tud-ta azt, hogy Balázs nem rendelkezik állandó lakhellyel a községben, tehát nem le-het polgármester, és ezért még szavazni sem szavazhat a helyhatósági választáso-
kon.

És azt sem tudták, hogy a mi Balázsunk esze máshol kalandozik. Mert a mi Balázsunk számára az volt a legfontosabb, hogy véglegesítse a részvénypapírok eladását, azaz megteremtse a Kanári-szigetekre tervezett utazás kiadásait. A köz-ségben már mindenki hallotta, még a vendégként érkező virágcsokrok is arról beszéltek, a tolvajoktól félve, hogy Balázsék a Kanári-szigetekre készülődnek, s még azt is terjesztgették, hogy az üdülségi költségek jelentősebb része a párizsi nővére pénztárcájából kerül ki. Hiába igyekezett Balázs családja titkolózni, az ilyen öröm nagy lábon jár, és könnyen átlépi a porta kapuját.

Ama bizonyos, már említett két hét eltelte után Balázs ismét beruccant a vá-rosba, hogy véglegesítse a részvények eladását. Amikor belépett az ötemeletes épület főbejárati ajtaján, megdöbbsent. A földszintől a harmadik emeletig egymás hegyén-hátán álltak-várákoztak az emberek, pedig, amikor elindult otthonról, azt gondolta, hogy az ügyintézés utolsó napján csak alig lesznek ügyfelek. Egy hun-cut, hirtelen jelentkező ötlet sietett a segítségére. Ahogy a bejárati ajtón belépett, mint aki szolgálatba megy a harmadik emeletre, megállás nélkül haladt fölfelé, mindegyre — pardon, megengedik, egy kis helyet — kérését hangoztatva. Talán a vállán lógó, valamiféle tekintélyt sugalló táskának is szerepe lehetett abban, hogy egy szót sem szóltak a várákozók. A fogadóiroda ajtaja is olyan határozot-tan nyílt ki, mintha Balázst tartotta volna az iroda nagyfőnökének. Úgy ment a hivatalnok asztalához, mintha szólította volna, aki kezet nyújtott, és leültette. Emlékezett az első találkozásra. Elkérte a hivatalos iratokat, és hozzálátott az úr-lapok kitöltéséhez. Közben megjegyezte, hogy már nem öt, hanem hét százalék bizományi díjat kell fizetnie, és csak két lejt adnak a részvények darabjáért. Balázs nyomban megértette, hogy miért nem lehetett már az első alkalommal véglegesí-teni az ügyintézés. Nyugalommal palástolt fölháborodását nem lehetett észre-venni, mert semlegesítette a tízpercnyinél is kevesebb időt igénylő ügyintézés. Ráadásul még a papírok is mosolyogtak az elköszönő kéznnyújtáskor. Amikor ki-lépett az iroda ajtaján, pontosan olyan határozott sietséggel haladt lefelé a vára-kozóktól hangos lépcsőnkön. Mintha egy indokolt ijedtség is megjelent volna a mi

Balázsunk eszében-lelkében. Megkönnyebbült, amikor kilépett a főbejárati ajtón. Megúsztta.

Hazafelé, a buszon hazáig kísérte a csendes öröm, a kacagni akaró mosoly. Elgondolkoztatta az a bátorság, amellyel addig nem találkozhatott. Szentelen bátorság. Sikeres bátorság. Csalók bátorsága. Huncutok bátorsága. Talán a politikusok és a hitlerék is hasonlóképpen bolondítják a tömegeket. Undorító győzelem. Addig, ha valaki hasonlóképpen akarta érvényesíteni az akaratát, ő is társult a többség hangos tiltakozásához. Vajon, hogyan lehet megmagyarázni ezt a hirtelen változást? Járványos társadalmi betegség? Az új politikai rendszer konkolya?

Ilyen gondolatok és kérdések foglalkoztatták a mi Balázsunkat. Otthon, a történet elmesélésekor, felesége vidámsága elismerően nyilatkozott. Végül megjegyezte:

— Látod, ilyennek kellett volna nevelnünk a gyerekeinket. Az ilyen emberek világában élünk.

— De a többség, akiket becsaptam, sorban állt — ellenkezett Balázs.

— Azok mind olyan mamlaszok, mint amilyenek mi voltunk egész életünkben. Az egy nyáj a szamarakkal, akiket terelni lehet. Egy megfélemlített, buta nyáj.

— Ez a te véleményed. Részben igazad lehet. Szerintem sokkal bonyolultabb jelenség ez, mint ahogy mi értékeljük. Inkább beszéljünk arról, hogy honnan kölcsönzünk egy elegendő összeget addig, amíg megkapjuk a részvények árát. Nemsokára telefonálnak a nővéremék, hogy ekkor és ekkor indulnak, és nekünk is indulnunk kell. A repülőjegyeket meg kell vásárolnunk idejében, mert így olcsóbbak lesznek. Számításaim szerint ezeröttszáz eurónyit kell kölcsönöznünk, de nem takarékszövetkezetből, nem bankból...

Másnap, amikor Balázs fölbredt, a felesége már nem volt mellette, de hiába szólítottá, nem felelt. A kapu kulcsa hiányzott a fogasról. Sejtését nemsokára igazolta felesége hazatérő vidámsága. Pénz jött a házhoz. Az egyik tehetős rokontól kapta a kölcsönt.

— Igaz, ha három hónap múlva nem adjuk vissza — újságolta a felesége —, akkor kamatot kell fizetnünk.

Fülétől farkáig mindent elmondott a rokonának, ahonnan a szabó felesége sem hiányzott, mert hogy hiányozhatott volna, hiszen szokása szerint többet ült náluk, mint a férje mellett, akinek épp elég beszélője volt a kuncaftokkal. A szabó feleségét pedig a község szócsöveként tartották számon. Ami ott elhangzott, arról egy-két óra elmúltával már a szomszéd községben, sőt a városban is értesültek. Mert mire való a mobiltelefon és a számítógép?

Szeptember végén fölhívta a párizsi nővére. Sok mindenről beszéltek, de a Kanári-szigetek nem kerültek szóba. Balázs restellte az ígéret iránti érdeklődést, pedig annak idején nemcsak a nővére, hanem a sógora is megerősítette a meghívást. Legyen meg az útiköltség ára, mi megvásároljuk a jegyeket, e-mailen elküldjük, és majd visszaadjátok a jegyek árát — mondták. Elutazásukkor a reptéren is szóba hozták. Így öröme is volt a búcsúzásnak.

A várakozás tájegységnyi terjedelme már az országhatárt is túllépte, és talán hegycsúcsa is volt, hiszen a szomszédok, a rokonok, a külföldön élő gyerekek és unokák mindegyre megkérdezték, hogy mikor is mennek a Kanári-szigetekre. Balázs feleségének a barátnője, aki a szomszéd megye egyik kisvárosában élt, el-újságolta a munkatársainak, hogy milyen jó dolguk van Balázsnak, mert november végén, december elején, amikor már a csupasz faágak is dideregnek, a barátnője napozni fog az Atlanti-óceán partján. A hír viharos terjedéséről Balázs egyik véletlenszerű találkozása is bizonyítgatóan beszélt. A múltkoriban beutazott a közeli városkába, hogy gyógyszert vásároljon. Amint a pult előtti sorban várakozott, egyik rég nem látott ismerőssel találkozott, aki — alighogy köszönt — máris fölvetette a kérdést. — Hallom, hogy mentek a Kanári-szigetekre. Mikor? Balázs először érezte kellemetlennek a kérdést. — December első felében — válaszolta, de annyira lélek nélküli, halk szavú volt a felelet, hogy maga is érezte a gyanúébresztést. Ugyanis az utóbbi hetekben egyre gyakrabban jelentkeztek a kétkedő kérdések. A felesége már kétszer is megjegyezte:

— Talán feledékeny lett a nővéred ígérete. Adjuk vissza a kölcsönkért pénzt, mert a hét végétől már kamatot kell fizetnünk. Megegyezésünk szerint, ha három hónap leteltével nem adjuk vissza a kölcsönkért összeget, heti tizenöt euró kamatot kell fizetnünk.

November utolsó hetében Balázsnak már ki sem mertek lépni a kapun, és ha mégis, inkább az est beállta után mentek az üzletbe. A szomszédok, a rokonok már azt híresztelték, hogy amióta a Kanári-szigetekre készülődnek, nagyon fenn hordják az orrukat. Balázs nővére Mikulás napjára ígerte a válaszadást, de a Mikulás nem hozott választ. A repülőjegyek érkezését naponta többször is megnézte Balázs az interneten. A Skype kapcsolódási állapota is láthatatlant jelzett a párizsi nővérénél. A karácsonyi ünnepek előtt egy pár nappal megszólalt Balázs mobiltelefonja. A nővére jelentkezett. — Kapcsoljátok be a számítógépet! — kérte.

— Hallod, anyuci, kiáltott örvendezve a feleségének, aki a konyhában ebédkészítéssel bajlódott. Me-e-e-gyünk! A számítógépen a Skype zöld jelzése szerint a nővére otthon volt. Balázs felesége tánclépésekkel fordult be a nappaliba. Kacagott a jókedve. A rádió, mely inkább csak a friss hírekkel élezgette a kíváncsiságot, egy könnyűzeneszámot sugárzott. Táncra perdült az öröm. A videóhívás szakította félbe. A párizsi nővére jelentkezett.

— Szia! Rég nem hívtatok — így Balázs.

— Szia! Nem voltunk itthon.

— Merre jártatok?

— Ma reggel jöttünk haza a Kanári szigetekről.

Balázs felesége, de inkább a haragja nyomta meg a számítógép indító-állító gombját, és kirohant a nappaliból. Zokogva és kiabálva kérdezte:

— Most mit mondunk, mit mondunk az embereknek?